Uchwała Nr VIII/94/2024
Rady Miejskiej w Jaworznie

z dnia 28 listopada 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Jaworznie na lata 2025-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.)

Rada Miejska w Jaworznie
uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Jaworznie na lata 2025 - 2027, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Jaworzna.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Jaworznie

Michał Kirker

Załącznik do uchwały Nr VIII/94/2024
Rady Miejskiej w Jaworznie
z dnia 28 listopada 2024 r.

GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W JAWORZNIE NA LATA 2025 – 2027

Jaworzno
źródło energii

Jaworzno, listopad 2024 r.

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE ……..…..3
II. CEL GŁÓWNY PROGRAMU ……...3
III. KIERUNKI DZIAŁAŃ ……...……...3
IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU ...……...……3
V. STANDARDY PROGRAMU ……...……...…. 3
VI. ADRESACI PROGRAMU ……...4
VII. ZASOBY INSTYTUCJONALNE MIASTA ……...……...… 4
VIII. DIAGNOZA SPOŁECZNA ...……..……..... 5
IX. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ ....……..…….. 10
X. ZAKŁADANE EFEKTY PROGRAMU ….....15
XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU .....….....15
XII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU .....……15
XIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE ….....….....15

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3–letnich gminnych programów wspierania rodziny. Współczesna rodzina boryka się z różnorodnymi problemami i trudnymi sytuacjami życiowymi, którym nie zawsze jest w stanie samodzielnie sprostać. Częstym zjawiskiem jest niezaradność w pełnieniu ról społecznych, rodzicielskich, małżeńskich, zawodowych i dysfunkcjonalność rodziny w różnych obszarach. Wśród wielu rodzin procesy dysfunkcji nakładają się pokoleniowo. Rodzice w tych rodzinach przejawiają bezradność w pełnieniu funkcji rodzicielskiej, zarówno w aspekcie socjalno-bytowym, jak i realizacji funkcji opiekuńczo - wychowawczej. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji.

II. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Odbudowanie utraconych lub osłabionych zdolności rodziny do pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez wzmocnienie działań profilaktycznych i aktywizujących oraz poprawę jakości i rozwój świadczonych usług na rzecz rodziny celem pozostania lub powrotu dziecka do rodziny.
Cel główny Programu wpisuje się w cel generalny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Jaworznie, którym jest: „zaspokojenie potrzeb społecznych oraz przeciwdziałanie zagrożeniom w stopniu zapewniającym równowagę społeczną i rozwój miasta, ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym". Jednym z priorytetów Strategii jest- „opieka nad dzieckiem i rodziną dysfunkcyjną".

III. KIERUNKI DZIAŁAŃ

1. Poprawa sytuacji materialnej rodzin w ramach różnych systemów zabezpieczenia społecznego.
2. Aktywizacja zawodowa i społeczna rodzin.
3. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.
4. Reintegracja rodziny.
5. Wsparcie w opiece i procesie wychowywania dzieci.
6. Promowanie wartości rodziny.

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Priorytetem niniejszego Programu jest dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony osób dorosłych, środowiska rodzinnego, troska o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, zapewnienie ochrony przysługujących im praw i wolności oraz dobro rodziny, która jest podstawowym środowiskiem życia wywierającym wpływ na proces rozwoju poszczególnych jej członków, głównie dzieci. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich członków rodziny, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.
Problemy w funkcjonowaniu rodziny mogą negatywnie wpływać na rozwój dzieci, a tym samym na całą społeczność lokalną, dlatego ważnym nurtem jest podejmowanie działań profilaktycznych i aktywizujących oraz wzmocnienie indywidualnych kompetencji społecznych rodzin na etapie pojawienia się problemów opiekuńczo–wychowawczych.

V. STANDARDY PROGRAMU

1. Udzielając pomocy rodzinie należy mieć zawsze na względzie podmiotowość dziecka i rodziny.
2. Dziecko jest samodzielnym podmiotem, ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną wymaga szczególnej opieki i ochrony prawnej.

3. Dziecko ma prawo do wychowania w rodzinie i stabilnego środowiska wychowawczego.
4. Dziecko ma prawo do traktowania go w sposób sprzyjający poczuciu godności i wartości osobowych oraz do ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w jego życie prywatne.
5. Bez koniecznej potrzeby nie należy ingerować w życie rodziny.
6. Jeżeli ingerencja jest niezbędna należy udzielać wsparcia całej rodzinie, dbając przy tym o dobro dziecka.
7. Jednym z celów umieszczenia dziecka poza rodziną powinno być doprowadzenie do sytuacji umożliwiającej jego powrót do rodziny.
8. Dziecko przebywające poza rodziną ma prawo do utrzymywania z nią osobistych kontaktów.
9. Dziecko ma prawo do kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i indywidualności oraz zabawy i wypoczynku.

VI. ADRESACI PROGRAMU

1. Rodziny z problemami opiekuńczo – wychowawczymi.
2. Rodzice dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

VII. ZASOBY INSTYTUCJONALNE MIASTA

INSTYTUCJE RZĄDOWE I SAMORZĄDOWE	ORGANIZACJE POZARZĄDOWE
1) Urząd Miejski w Jaworznie 2) Rada Miejska Jaworznie 3) Jednostki systemu oświaty, w tym Specjalny Ośrodek Szkolno–Wychowawczy im. Jana Pawła II w Jaworznie 4) Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w Jaworznie 5) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworznie 6) Powiatowy Urząd Pracy w Jaworznie 7) Sąd Rejonowy w Jaworznie Wydział III Rodzinny i Nieletnich, w tym kuratorzy sądowi 8) Komenda Miejska Policji w Jaworznie 9) Placówki systemu opieki zdrowotnej, w tym: - Poradnia Psychologiczna dla Dzieci i Młodzieży „Azymut”, - Poradnie Zdrowia Psychicznego, - Poradnia Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia, - SP ZOZ Ośrodek Rehabilitacyjno-Wychowawczy dla Dzieci Niepełnosprawnych w Jaworznie 10) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jaworznie, w tym: - mieszkania dla osób w sytuacji kryzysowej, - świetlica socjoterapeutyczna 11) Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Jaworznie, w tym: - Powiatowa Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Jaworznie, - Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Dobry Dom” w Jaworznie 12) Ognisko Wychowawcze w Jaworznie	1) Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Jaworznie 2) Stowarzyszenie Rodzin Na Rzecz Dzieci „Sprawnych Inaczej” w Jaworznie 3) Klub Inteligencji Katolickiej 4) Śląski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Katowicach Oddział Rejonowy w Jaworznie 5) Chrześcijańskie Stowarzyszenie Dobroczynne Oddział w Jaworznie 6) Chrześcijańska Służba Charytatywna Oddział Śląski Filia Jaworzno 7) Katolickie Stowarzyszenie Rodzin Wielodzietnych w Jaworznie 8) Parafia Rzymsko-Katolicka pw. Św. Brata Alberta (wraz ze świetlicą) w Jaworznie – Pieczyska 9) Parafia Rzymsko-Katolicka Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Jaworznie 10) Kluby sportowe 11) Kościół Katolicki oraz inne Kościoły i związki wyznaniowe 12) Związek Harcerstwa Polskiego 13) Ochotnicza Straż Pożarna „Ciężkowice” 14) Stowarzyszenie „Nasza Przystań” 15) Jaworznickie Stowarzyszenie Abstynenckie „Razem” 16) Caritas Diecezji Sosnowieckiej.

13) Miejskie Centrum Kultury i Sportu w Jaworznie 14) Instytucje Kultury 15) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaworznie.	

Współrealizatorami Programu mogą być również inne instytucje i organizacje z udziałem wolontariatu.

VIII. DIAGNOZA SPOŁECZNA

1. Ogólnopolskie dane demograficzne dotyczące ludności i obszaru wspierania rodzin.

Na koniec 2023 roku liczba ludności Polski wyniosła 37 637 000, tj. o prawie 130 000 mniej niż w końcu 2022 r. Liczba urodzeń była niższa od liczby zgonów o ponad 137 000. Liczba urodzeń spadła o prawie 33 000 w porównaniu do poprzedniego roku i wynosiła ponad 272 000 urodzeń żywych. Zmarło ponad 409 000 osób, nastąpił więc spadek liczby zgonów w stosunku do 2022 r., wyniósł prawie 39 000. Zawarto prawie 146 000 związków małżeńskich czyli nastąpił spadek w stosunku do 2022 r. o prawie 10 000. Rozwiodło się prawie 57 000 par małżeńskich, tj. o około 3 000 mniej niż w 2022 r.
W 2023 r. sytuacja materialna części rodzin w Polsce pogorszyła się i zaobserwowano wyraźny wzrost ubóstwa skrajnego o 2 p. proc. do 6,6 % w stosunku do 2022 r., co może być związane ze zmianami, które nastąpiły po okresie wysokiej inflacji w 2022 r. i w czasie jej stopniowego ograniczania w 2023 r.
Istotne znaczenie we wzmocnieniu opiekuńczych funkcji rodziny w 2023 r. miały placówki wsparcia dziennego. W 2023 r. funkcjonowało ich w Polsce 2 983. Ze wszystkich zbadanych placówek wsparcia dziennego (opiekuńczych, specjalistycznych, prowadzonych w formie pracy podwórkowej, połączonych formach) skorzystało w ciągu roku 98 400 dzieci i młodzieży. Poza placówkami wsparcia dziennego, znaczącym elementem systemu wspierania rodziny byli asystenci rodziny i rodziny wspierające. W 2023 r. zatrudniano w Polsce 3 700 asystentów rodziny oraz 54 rodziny wpierające.
Dane dotyczące wspierania rodziny w województwie śląskim pochodzą z 2022 r., w którym objęto pomocą społeczną 76 601 rodzin. Liczba wspieranych rodzin zmniejszyła się o 4 218 w stosunku do 2021 r. Najczęstszym powodem korzystania z pomocy społecznej w województwie śląskim w 2022 r. było ubóstwo. Pomocą finansową z tego tytułu objęto 49 676 osób, a pomocą w postaci pracy socjalnej 63 550 rodzin. W województwie śląskim liczba zatrudnionych asystentów rodziny w 2022 r. wynosiła 411 osób.
W województwie śląskim na koniec 2022 r. funkcjonowało 425 żłobków i 86 klubów dziecięcych, w których przebywało 28 920 dzieci. Funkcjonowało 1 996 zarejestrowanych placówek wychowania przedszkolnego, w tym 1 638 przedszkoli i 306 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Wychowaniem przedszkolnym objęto 169 226 dzieci.

Źródło: dane GUS, Centralna Aplikacja Statystyczna, sprawozdanie MRiPS-03 za okres I-XII 2022 r. oraz WRiSPZ-G za II poł. 2022 r.

2. Diagnoza sytuacji rodzin z dziećmi w Jaworznie na podstawie danych z pomocy społecznej za lata 2021 – 2023.

Poniższe liczby wykazane są według stanu na dzień 31 grudnia każdego wskazanego roku.

Tabela Nr 1: Liczba rodzin objętych pomocą ogółem

Lp.	Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	2021	1965	3120
2.	2022	1977	3066
3.	2023	1811	2708

W powyższej tabeli przedstawiono ogólną liczbę rodzin korzystających z różnych form wsparcia oferowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworznie. Dane te obejmują świadczenia realizowane w ramach ustawy o pomocy społecznej. W 2023 r. nastąpił spadek liczby rodzin objętych pomocą w stosunku do 2021 i 2022 r.

Tabele 2, 3, 4 określają główną przesłankę do przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

Tabela Nr 2: Liczba rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych

Lp.	Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	2021	175	378
2.	2022	165	326
3.	2023	155	320

Tabela Nr 3: Liczba rodzin dotkniętych przemocą

Lp.	Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	2021	301	996
2.	2022	317	1066
3.	2023	439	1466

W zakresie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą nastąpił wzrost liczby tych rodzin na przestrzeni ostatnich lat.

Tabela Nr 4: Liczba rodzin dotkniętych uzależnieniem od alkoholu

Lp.	Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	2021	98	98
2.	2022	180	190
3.	2023	160	170

Od 2021 r. do 2023 r. zaobserwowano również wzrost liczby rodzin dotkniętych uzależnieniem od alkoholu.

Tabela Nr 5: Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny

Lp.	Rok	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinie
1.	2021	56	122
2.	2022	65	139
3.	2023	106	188

Wystąpił dwukrotny wzrost liczby rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny (liczba podwojona między 2021 r. a 2023 r.), co wynika z wzrastającej liczby rodzin borykających się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Tabela Nr 6: Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej

Lp.	Rok	Liczba rodzin
1.	2021	2
2.	2022	6
3.	2023	6

Tabela Nr 7: Liczba rodzin objętych wsparciem Ogniska Wychowawczego

Lp.	Rok	Liczba rodzin	Liczba dzieci w rodzinie
1.	2021	35	46
2.	2022	34	47
3.	2023	26	38

Fundamentem wsparcia świadczonego na rzecz rodzin dysfunkcyjnych są: asysta rodzinna, placówki wsparcia dziennego i poradnictwo rodzinne.

Asystenci rodziny prowadzą pracę z rodzinami w następujących obszarach: pomoc we wzmacnianiu i wzbudzaniu motywacji członków rodziny do rozwiązywania problemów i realizacji celów, pomoc w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, pomoc w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych, socjalnych i psychologicznych, pomoc w rozwijaniu umiejętności wychowawczych rodziców i rozwiązywaniu problemów z dziećmi. Głównym celem pracy asystenta rodziny jest doprowadzenie do osiągnięcia przez rodzinę takiego poziomu stabilizacji życiowej, który pozwoli jej na samodzielne funkcjonowanie i wychowywanie dzieci. Efektem pracy asystenta rodziny powinno być pozostanie dziecka w rodzinie lub jego powrót do rodziców, jeżeli już zostało umieszczone w pieczy zastępczej.
W związku z realizacją zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem" asystent rodziny pełni również funkcję koordynatora kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcia rodzin dzieci, u których zdiagnozowano: „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu". W ramach realizacji przypisanych zadań asystenci rodziny współpracują z innymi specjalistami pełniącymi zadania w obszarze wspierania rodzin oraz służbami z różnych systemów.

Placówki wsparcia dziennego zabezpieczają właściwą opiekę i pomoc specjalistyczną dla dzieci wychowujących się w rodzinach dysfunkcyjnych. Ognisko Wychowawcze zapewnia opiekę, wychowanie, pomoc w nauce, zabawę, organizację zajęć sportowych, a także rozwój zainteresowań.

Bardzo ważną rolę w systemie wspierania rodzin pełni **Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jaworznie.** Prowadzi on działalność w formie:
- interwencji kryzysowej,
- poradnictwa specjalistycznego (psychologiczne, pedagogiczne, prawne),
- udzielania schronienia w sytuacji kryzysu (w szczególności przemocy w rodzinie),
- Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego ds. Zapobiegania Narkomanii,

- świetlicy socjoterapeutycznej,
- programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie.

Tabela Nr 8: Liczba dzieci korzystających ze wsparcia świetlicy socjoterapeutycznej

Lp.	Rok	Liczba dzieci
1.	2021	51
2.	2022	52
3.	2023	56

W świetlicy socjoterapeutycznej organizowane są zajęcia korekcyjne, kompensacyjne, terapia pedagogiczna, psychologiczna, socjoterapia, jak również prowadzone są poradnictwo i warsztaty dla rodziców.

Warsztaty dla rodziców prowadzone przez pedagogów świetlicy:

2021 r. - „Akademia Dobrego Rodzica" - uczestniczyło 12 osób,
2022 r. - „Akademia Dobrego Rodzica" – uczestniczyło 12 osób,
2023 r. - „Akademia Dobrego Rodzica" - uczestniczyły 32 osoby.

Tabela Nr 9: Rodziny objęte pomocą w formie mieszkania treningowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej

Lp.	Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	2021	5	13
2.	2022	11	24
3.	2023	8	23

Dla osób będących w sytuacji kryzysowej udzielane jest schronienie w formie pobytu w mieszkaniu treningowym.

Tabela nr 10: Rodziny zakwalifikowane do Programu Karta Dużej Rodziny

Lp.	Rok	Liczba rodzin zakwalifikowanych	Liczba osób w rodzinach
1.	2021	170	522
2.	2022	471	1172
3.	2023	590	1175

Program Jaworznicka Rodzina Wielodzietna realizowany jest od dnia 1 sierpnia 2013 r. Od dnia 17 września 2019 r. środkiem identyfikującym uprawnionego członka rodziny wielodzietnej do Programu jest Karta Dużej Rodziny.

Zmiany dokonujące się w systemie pomocy społecznej mają przyczynić się do tego, aby przyznawane świadczenia lub oferowane usługi, w tym praca socjalna odpowiadały rzeczywistym potrzebom rodzin i dzieci. Realizując działania podjęte w ramach Programów z lat ubiegłych stworzono system wspierania rodzin, który powinien być nadal rozwijany i udoskonalany w ramach Programu na lata 2025 - 2027. Organizacja usług skierowanych do rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin

przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze musi opierać się na ścisłej współpracy wszystkich instytucji prowadzących działalność w obszarze wspierania rodziny.

Zadaniem ośrodka pomocy społecznej jest pełnienie roli organizatora i koordynatora systemu wsparcia społecznego dla określonych grup docelowych, w tym rodzin i dzieci wymagających pomocy w rozwiązywaniu problemów, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia i możliwości, jak również środowiska lokalnego. Skuteczne działania w tym kierunku wymagają poszerzenia oferty ośrodka pomocy społecznej poprzez wprowadzanie rozwiązań optymalizujących wykorzystanie kompetencji zatrudnionych pracowników.

Pracownicy socjalni oferują pomoc dla wszystkich mieszkańców Jaworzna (niezależnie od ich sytuacji materialnej), którzy chcieliby uzyskać wsparcie w rozwiązywaniu swoich życiowych problemów, w postaci:

1) pracy socjalnej dla osób i rodzin przeżywających trudności, opartej na potencjale klienta, budowaniu partnerskiej, opartej na zaufaniu relacji i skupieniu się na pożądanej zmianie,
2) tworzenia grup wsparcia, w szczególności dla rodziców przeżywających trudności w roli opiekuńczo-wychowawczej oraz Zespołów Aktywizacji i Wsparcia, w ramach których współpracują ze sobą specjaliści z terenu miasta,
3) projektów socjalnych umożliwiających tworzenie nowych ofert wsparcia dla rodzin, dzięki wykorzystaniu zasobów lokalnych, poprzez współpracę z instytucjami publicznymi i niepublicznymi działającymi w obszarze polityki społecznej.

W obliczu zmieniających się potrzeb rodziny i dzieci, których niezaspokojenie może doprowadzić do wielu dysfunkcji priorytetem jest modyfikacja celów pomocy społecznej ukierunkowanych na rozwijanie usług socjalnych, podejmowanie działań aktywizujących, rozwijania nowych, innowacyjnych form wsparcia nastawionych nie tylko na rozwiązanie problemów, ale również profilaktykę. Z przeprowadzonej diagnozy wynika, że obszarem wymagającym szczególnej uwagi i wsparcia jest zjawisko przemocy w rodzinie.

IX. HARMONOGRAM REALIZACJI ZADAŃ

Lp.	Zadanie	Sposób realizacji/działania	Realizatorzy/Partnerzy	Wskaźniki realizacji
KIERUNEK 1: POPRAWA SYTUACJI MATERIALNEJ RODZIN W RAMACH RÓŻNYCH SYSTEMÓW ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO				
1.	Świadczenia finansowe i rzeczowe oraz usługi socjalne	Przyznawanie świadczeń i usług z zakresu: 1) pomocy społecznej, 2) świadczeń rodzinnych, 3) świadczeń alimentacyjnych, 4) świadczeń wychowawczych, 5) dodatków mieszkaniowych, 6) rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, 7) ochrony zdrowia psychicznego, 8) innych.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworznie Miejski Zarząd Nieruchomości Komunalnych w Jaworznie Placówki Systemu Opieki Zdrowotnej Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Jaworznie Zakład Ubezpieczeń Społecznych	Liczba świadczeniobiorców w poszczególnych rodzajach świadczeń i usług
KIERUNEK 2: AKTYWIZACJA ZAWODOWA I SPOŁECZNA RODZIN				
1.	Podnoszenie kompetencji społeczno – zawodowych	1) Praca socjalna 2) Prace społecznie użyteczne 3) Realizacja programów aktywizacji zawodowej i społecznej, w tym: - projekt: „Uwierz w siebie”, - punkt Integracji Społecznej i Zawodowej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworznie Powiatowy Urząd Pracy w Jaworznie	Liczba zatrudnionych/ uczestników

KIERUNEK 3: WSPIERANIE RODZIN PRZEŻYWAJĄCYCH TRUDNOŚCI W WYPEŁNIANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH				
1.	Praca socjalna, asystentura rodzinna i poradnictwo specjalistyczne	1) Analiza sytuacji rodziny oraz przyczyn kryzysu poprzez wykorzystanie narzędzi diagnostycznych. 2) Podejmowanie interwencji w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia, w szczególności w celu ochrony dobra dzieci. 3) Prowadzenie działań profilaktycznych w celu zapewnienia odpowiednich warunków opiekuńczo-wychowawczych w rodzinach. 4) Prowadzenie pracy socjalnej wspierającej rodzinę w pełnieniu funkcji rodzicielskich przy wykorzystaniu nowych metod i narzędzi m. in.: - Zespół Aktywizacji i Wsparcia, - Grupy edukacyjne, grupy wsparcia. 5) Poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne i mediacje. 6) Asysta rodzinna sprawowana przez asystentów rodziny. 7) Pomoc ze strony rodziny wspierającej. 8) Tworzenie i realizacja projektów socjalnych wprowadzających nowe oferty wsparcia dla rodzin. 9) Prowadzenie procedury ”Niebieskie Karty”. 10) Pomoc terapeutyczna. 11) Wsparcie rodzin w rozwiązywaniu problemów uzależnień.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworznie Jednostki Systemu Oświaty Poradnia Psychologiczno–Pedagogiczna w Jaworznie Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jaworznie Ognisko Wychowawcze w Jaworznie Instytucje i organizacje prowadzące świetlice Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaworznie Ośrodki leczenia uzależnień	Liczba działań/ świadczeniobiorców

2.	Podejmowanie działań zmierzających do podniesienia jakości usług świadczonych rodzinie i dziecku	1) Udział kadry zatrudnionej w obszarze wspierania rodziny w szkoleniach, konferencjach, kursach, warsztatach, superwizjach w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych i jakości pracy. 2) Współpraca z jednostkami pomocy społecznej i innymi podmiotami w celu wymiany doświadczeń, wypracowania wspólnych standardów w zakresie realizacji zadań dotyczących wspierania rodziny. 3) Aplikowanie w konkursach zewnętrznych w obszarze wspierania rodziny.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworznie Jednostki Pomocy Społecznej Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Jaworznie Inne podmioty	Liczba osób, które ukończyły szkolenie i inne formy doskonalenia zawodowego Liczba i nazwa podmiotów, z którymi podjęto współpracę Liczba złożonych aplikacji/wniosków Liczba zawartych umów
KIERUNEK 4: REINTEGRACJA RODZINY				
1.	Działania w kierunku powrotu dzieci z pieczy zastępczej do rodzin (reintegracja rodzin)	1) Praca socjalna w oparciu o plan pracy z rodziną przy wykorzystaniu różnych metod i narzędzi. 2) Poradnictwo prawne, psychologiczne, pedagogiczne. 3) Asysta rodzinna. 4) Pomoc ze strony rodzin wspierających. 5) Zespół Aktywizacji i Wsparcia. 6) Pomoc terapeutyczna. 7) Wsparcie rodziny w rozwiązywaniu problemów uzależnień. 8) Prowadzenie procedury “Niebieskie Karty”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworznie Jednostki Systemu Oświaty Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Jaworznie Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Jaworznie Ognisko Wychowawcze w Jaworznie Instytucje i organizacje prowadzące świetlice Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaworznie Ośrodki leczenia uzależnień Inne organizacje pozarządowe	Liczba dzieci powracających do rodzin z pieczy zastępczej/ Liczba rodzin utrzymujących kontakt z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej

KIERUNEK 5: WSPARCIE W OPIECE I PROCESIE WYCHOWYWANIA DZIECI				
1.	Realizacja pozaszkolnych form pracy z dziećmi	1) Udział w zajęciach placówek wsparcia dziennego. 2) Udział w zajęciach sportowo – rekreacyjno – turystycznych. 3) Udział w zajęciach kulturalnych. 4) Udział w koloniach, obozach itp. 5) Realizacja Programu Rewitalizacji Społecznej Bloków Socjalnych w Jaworznie „KOMPAS”.	Ognisko Wychowawcze w Jaworznie Katolickie Stowarzyszenie Rodzin Wielodzietnych w Jaworznie Ośrodek Interwencji Kryzysowej Organizacje prowadzące świetlice Kluby Sportowe Uczniowskie Kluby Sportowe Instytucje Kultury Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Związek Harcerstwa Polskiego Inne organizacje	Ilość placówek wspierających/ Ilość dzieci korzystających z ofert instytucji i organizacji
KIERUNEK 6: PROMOWANIE WARTOŚCI RODZINY				
1.	Działalność edukacyjno – informacyjna	1) Realizacja programów/projektów. 2) Organizacja konferencji, spotkań, prelekcji, kursów, warsztatów itp.	Wszystkie instytucje i organizacje wymienione w „zasobach instytucjonalnych miasta”	Ilość programów/projektów, konferencji, spotkań, prelekcji, kursów, warsztatów itp.

2.	Realizacja Programu „Jaworznicka Rodzina Wielodzietna” oraz Ogólnopolskiego Programu „Karta Dużej Rodziny”	Wydawanie Kart Dużej Rodziny uprawniających do korzystania z usług i świadczeń dla rodzin, które posiadają lub posiadały 3 i więcej dzieci w wieku do 18 lat oraz do 25 lat – w przypadku kontynuowania nauki.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaworznie Urząd Miejski w Jaworznie Miejskie jednostki organizacyjne oraz podmioty gospodarcze oferujące usługi i świadczenia	Ilość świadczeniobiorców/ liczba wydanych kart

X. ZAKŁADANE EFEKTY PROGRAMU

1. Zmniejszenie liczby i poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo–wychowawczymi.
2. Zmniejszenie liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
3. Zwiększenie liczby dzieci powracających z pieczy zastępczej do rodziny.
4. Zapewnienie standardu ilościowego zatrudnienia asystentów rodziny (1 asystent na 15 rodzin).
5. Wzmocnienie rodzin poprzez podnoszenie ich kompetencji opiekuńczo–wychowawczych oraz rozwój i optymalizację usług świadczonych na rzecz rodziny i dziecka.

XI. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Środki na realizację Programu mogą pochodzić z:

1) budżetu państwa,
2) budżetu samorządu województwa,
3) budżetu miasta,
4) państwowych funduszy celowych,
5) funduszy unijnych oraz innych zagranicznych mechanizmów finansowych,
6) budżetów organizacji pozarządowych,
7) z innych źródeł (np. darowizny rzeczowe i finansowe).

XII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

W ramach monitoringu Programu będzie systematycznie i na bieżąco weryfikowana zgodność jego założeń z realizowanymi celami i działaniami.

W celu oceny wartości niniejszego Programu na zakończenie jego realizacji zostanie przeprowadzona jego ewaluacja. Do badań ewaluacyjnych stosowane będą dwa rodzaje metod badawczych tj. techniki ilościowe (np. koszty, ilość świadczeniobiorców, ilość usług) i jakościowe (np. ankiety, obserwacje, opinie, dyskusje, raporty).

Badane będą m. in. takie elementy jak:

1) dostępność usług,
2) standard usług,
3) informacja o Programie,
4) kompetencje realizatorów Programu,
5) terminowość,
6) stopień realizacji celów i zadań,
7) oddziaływanie Programu na lokalny system pomocy rodzinie.

XIII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Koordynatora Programu wyznacza Prezydent Miasta, na wniosek Koordynatora Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Jaworznie na lata 2021 – 2030, którym jest Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaworznie.
2. Program to dokument otwarty i mogący podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno–ekonomiczną, rozeznanymi potrzebami miasta oraz wymogami prawa.
3. Wnioski i rekomendacje wynikające z ewaluacji Programu należy składać do Koordynatora Programu, który jest zobowiązany do uruchomienia procedury ewentualnych zmian w prowadzonych działaniach lub proponowania nowych działań w zakresie Programu.